

УДК 796.011.3:378.4

Омок Г.А.¹, Шуба В.О.², Андрущенко А.П.³

¹ к. п. н., доц. НУ «Запорізька політехніка»

² доц. «Університет ім. Альфреда Нобеля»

³ студ. гр. УФКС-113 НУ «Запорізька політехніка»

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Роль студентського самоврядування як ключового суб'єкта організації та розвитку спортивної діяльності в закладах вищої освіти. Проаналізовано основні напрями діяльності органів студентського самоврядування у сфері фізичної культури і спорту, визначено їх вплив на формування мотивації студентської молоді до занять фізичною активністю та здорового способу життя. Висвітлено організаційні, управлінські та соціально-педагогічні аспекти залучення студентів до спортивно-масових заходів. Обґрунтовано перспективні напрями розвитку студентського самоврядування в контексті модернізації системи студентського спорту та впровадження інклюзивних практик.

Ключові слова: студентське самоврядування, студентський спорт, спортивна діяльність, здоровий спосіб життя.

Abstract. The role of student self-government as a key subject of the organization and development of sports activities in higher education institutions. The main areas of activity of student self-government bodies in the field of physical culture and sports are analyzed, their influence on the formation of motivation of student youth to engage in physical activity and a healthy lifestyle is determined. The organizational, managerial and socio-pedagogical aspects of involving students in sports and mass events are highlighted. Promising directions for the development of student self-government in the context of the modernization of the student sports system and the introduction of inclusive practices are substantiated.

Key words: student self-government, student sports, sports activities, healthy lifestyle.

Сучасні трансформаційні процеси в системі вищої освіти зумовлюють необхідність пошуку нових підходів до організації студентського життя, важливою складовою якого є фізична культура і спорт. Студентський спорт виконує не лише оздоровчу, а й соціалізуючу, виховну, комунікативну та інтегративну функції, сприяючи гармонійному розвитку особистості, формуванню активної громадянської позиції та здорового способу життя.

Особливу роль у розвитку спортивної діяльності відіграє студентське самоврядування, яке є важливим елементом демократичного управління ЗВО та механізмом реалізації ініціатив і потреб студентської молоді. Саме через органи студентського самоврядування здійснюється залучення студентів до організації спортивних заходів, популяризації фізичної активності та створення сприятливого спортивного середовища [1-3].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю активізації ролі студентського самоврядування в умовах зниження рівня рухової активності молоді, поширення гіподинамії, зростання психоемоційного навантаження та погіршення показників здоров'я студентів. Метою роботи є аналіз ролі студентського самоврядування в розвитку спортивної діяльності у ЗВО та визначення перспективних напрямів його вдосконалення.

Основними завданнями є:

1. Проаналізувати функції студентського самоврядування у сфері фізичної культури і спорту;
2. Визначити основні напрями та форми організації спортивної діяльності;
3. Обґрунтувати значення студентського самоврядування у формуванні мотивації до занять фізичною активністю;
4. Окреслити перспективи розвитку студентського спорту за участі органів самоврядування.

Студентське самоврядування є формою участі студентів в управлінні закладом вищої освіти, що забезпечує реалізацію їхніх прав, свобод та ініціатив. У сфері фізичної культури і спорту воно виступає важливим

організаційним і координаційним центром, який сприяє розвитку спортивної інфраструктури, підвищенню зацікавленості студентів у фізичній активності та формуванню спортивної культури.

Основними напрямками діяльності студентського самоврядування у сфері спорту є:

1. Організація та проведення спортивно-масових заходів (спартакіади, турніри, змагання, флешмоби, дні здоров'я);
2. Створення та підтримка роботи студентських спортивних клубів і секцій;
3. Інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на популяризацію здорового способу життя;
4. Сприяння розвитку інклюзивного та адаптивного спорту;
5. Налагодження співпраці з адміністрацією закладу, громадськими організаціями та спортивними федераціями.

Важливим аспектом діяльності студентського самоврядування є формування мотивації до занять фізичною культурою. Саме участь у плануванні та реалізації спортивних заходів сприяє підвищенню рівня зацікавленості студентів, розвитку почуття відповідальності, лідерських якостей та командної взаємодії. Досвід свідчить, що заходи, ініційовані студентами, мають вищий рівень залучення учасників порівняно з формальними заняттями.

Окремої уваги заслуговує роль студентського самоврядування у створенні інклюзивного спортивного середовища. Органи самоврядування можуть ініціювати адаптацію спортивних заходів для студентів з особливими освітніми потребами, сприяти розвитку адаптивної фізичної культури, формувати толерантне ставлення до осіб з інвалідністю та забезпечувати їх соціальну інтеграцію.

Управлінський потенціал студентського самоврядування проявляється у здатності ефективно координувати діяльність різних структур, мобілізувати ресурси, залучати спонсорів та партнерів. Це дозволяє розширювати матеріально-технічну базу, оновлювати спортивний інвентар та впроваджувати сучасні форми організації занять.

Серед перспективних напрямів розвитку студентського самоврядування у сфері спорту слід виокремити:

1. Впровадження цифрових платформ для організації спортивних подій та комунікації;
2. Розвиток онлайн- та гібридних форм фізичної активності;
3. Розширення міжнародної співпраці та участь у міжуніверситетських спортивних проєктах;
4. Активізацію волонтерської діяльності у сфері спорту;
5. Формування системи наставництва та лідерських програм.

Студентське самоврядування відіграє ключову роль у розвитку спортивної діяльності в ЗВО, забезпечуючи ефективну організацію, управління та популяризацію фізичної культури серед студентської молоді. Його діяльність сприяє підвищенню рівня рухової активності, формуванню здорового способу життя, розвитку соціальних та комунікативних навичок студентів [2].

Перспективи подальшого розвитку студентського спорту тісно пов'язані з активізацією ініціатив студентського самоврядування, розширенням форм співпраці з адміністрацією закладів освіти та впровадженням інноваційних і інклюзивних підходів до організації спортивної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мороз В.П. Роль студентського самоврядування в процесі формування лідерських якостей студентів закладів вищої освіти. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2018. №1 (324). С. 190 – 201. <http://hdl.handle.net/123456789/4915>

2. Омок Г. А., Шуба Л. В., Шуба В. В., Шуба В. О., Власов І. О. Віртуальна реальність як мотиваційний механізм активізації рухової діяльності здобувачів освіти у ЗВО. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 25. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17833447>

3. Олійник Н.В. Лідерські якості учасників студентського самоврядування. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2020. № 3. С. 62 – 65.

<https://www.journal.org.ua/index.php/appos/article/view/127>